

Lucas (Luc) van Wijngaarden is geboren op 26 augustus 1921 in Rhenen. Hij was de zoon van Jacob (Job) van Wijngaarden (1879- 1962) en Grietje van Riesen (1894-1980). Hij had een jongere broer Jacob (Jaap) (Rhenen, 1 februari 1924). Hun vader was mededirecteur/-eigenaar van L. van Wijngaarden & Zonen's Tapijten- en Mattenfabriek.

Op 17 september 1912 werd in Rhenen een padvinderstroep opgericht. Deze sloot zich aan bij de Nederlandse Padvindere Organisatie (NPO). Jhr. Johan Schimmelpenninck werd de eerste hopman en de groep werd naar hem vernoemd. De groep had goede contacten met Prins Hendrik. In de jaren '20 stopten veel leden en hield de groep op te bestaan. Rhenense jongens die padvinder wilden worden, moesten naar Wageningen. In 1938 werd de groep heropgericht en ging door tot het verbod in de oorlog. Luc en Jaap waren vlak voor de oorlog scout bij de jhr. Schimmelpenninckgroep in Rhenen. Jan de Haas was hier hopman en Luc van Wijngaarden werd samen met Aart Rutgers vaandrig (scoutsleiding) in 1940. Tot 1940 ging alles z'n gangetje. Toen brak de Tweede Wereldoorlog uit. De Duitsers verboden de padvinderij. De verkenners mochten geen bijeenkomsten meer houden. Hopman Jan de Haas had op dat moment geen hele jonge verkenners, alleen de wat oudere jongens. Hij besprak met ze wat ze zouden doen: ophouden of doorgaan. Iedereen, zonder uitzondering, wilde doorgaan. Ze wilden zich niet laten ringeloren door de Duitsers, maar ze moesten natuurlijk wel erg voorzichtig zijn. Ze konden geen uniformen meer dragen, dat was te gevaarlijk. Ook hielden ze hun bijeenkomsten niet meer in een clubhuis, maar in een schuur aan het Spitsbergerpad.

Luc en Jaap hadden in de oorlog incidenteel aan het verzet deelgenomen en waren herhaaldelijk 'ondergedoken'. In september 1944 verbleven zij min of meer legaal in Rhenen bij hun ouders. Na de luchtlandingen bij Arnhem en de daarna gevolgde evacuatie van Rhenen vonden zij met andere leden van de LO/LKP verzetsgroep Rhenen/Elst een onderdak in de zelfgebouwde ondergrondse schuilplaats bij het Egelmeer. De verzetsgroep uit Veenendaal beschikte daar in de buurt over een dergelijk onderkomen. Van hieruit werden verscheidene acties ondernomen.

Luc bereikte in november 1944 over de Rijn in de Betuwe de geallieerde linies, samen met een Engelse parachutist, die in de schuilplaats was ondergebracht nadat hij na de nederlaag bij Arnhem aan krijgsgevangenschap was ontkomen. Toen deze schuilplaatsen uit vrees voor ontdekking door verraad waren ontruimd, verbleef Jaap op verschillende adressen in de omgeving. Luc werd begin maart 1945 in dienst van de Britse Intelligence boven de Veluwe per parachute neergelaten. Hij nam contact op met Jaap, die met hem mee ging. In het kader van Luc's opdracht slaagden zij erin om de IJssel over te steken ondanks de zeer strenge Duitse controle. Zij legden contact met verzetsmensen in de omgeving van Deventer en Gorssel en waren actief met het opzetten van een ontsnappingsroute voor neergeschoten en ondergedoken geallieerde vliegers. Het zomerhuis waarin zij verbleven, werd toen door Landwachters overvallen. Luc wist te ontsnappen maar Jaap en twee andere onderduikers werden gevangen genomen en overgebracht naar het landgoed Oxerhof in de gemeente

Diepeveen bij Deventer, waar de Sichterheidsdienst, met Duitse en Nederlandse SS-ers als bewakers, een gevangenkamp hadden.

Op 5 april 1945 bij de nadering van de Canadese bevrijders hebben die bewakers Jaap en de negen andere tot het laatst vastgehouden gevangenen om het leven gebracht. De tien werden eerst in Gorssel begraven. Jaap werd in juli 1945 in Rhenen herbegraven. De scouts van zijn groep liepen mee in de stoet.

Na de oorlog kreeg Luc het Bronzen Kruis toegekend voor hulp aan de luchtlandingstroepen en zijn werk voor de inlichtingendiensten. Daarnaast kreeg hij in 1947 de Medal of Freedom (VS) en in 1948 de King's Medal of Courage in the Cause of Freedom (UK). Hij woonde toen in Wassenaar.

Luc overleed in 1997. Hij werd bijgezet in het familiegraf op de Algemene begraafplaats aan de Achterbergsestraatweg. Ook zijn broer Jaap werd daar (her)begraven.

Meer informatie

[1995 OUD RHENEN](#)

[Jacob van Wijngaarden | Oorlogsgravenstichting](#)

[Dutch Helper Names, WAAL to WYTEMA | WWII Netherlands Escape Lines \(\[wwii-netherlands-escape-lines.com\]\(http://wwii-netherlands-escape-lines.com\)\)](#)

[Wier / Windt - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[National Archives NextGen Catalog](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no. 5/6, 1940 » 1940-05 - Pag. 31 | Delpher](#)

[National Archives NextGen Catalog](#)

[Engelandvaarders erelijst 1940-1945 - S t/m Z \(\[geni.com\]\(http://geni.com\)\)](#)

[\(Dapperheids\)Onderscheidingen \(NIMH / Nederlands Instituut voor Militaire Historie\) -](#)

[Nederlands Instituut voor Militaire Historie \(\[archieven.nl\]\(http://archieven.nl\)\)](#)

[Dapperheidsonderscheidingen aan Nederlanders voor de Tweede Wereldoorlog](#)

[Wie zijn wij? - Jhr. Schimmelpenninckgroep](#)

[Collecties – Collectiebank 2013-03](#)

[Collecties – Collectiebank 2014-03](#)

[Collecties – Collectiebank 2017-01](#)

[Rhenen - Rhenen stad - - graf 84434 \(\[online-begraafplaatsen.nl\]\(http://online-begraafplaatsen.nl\)\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.